

Zielona Góra

Zmluva

Dohoda o spolupráci medzi Zielonou Górrou a Nitrou, podpísaná 18. septembra 1992

Informácie o Poľsku

Štátne zriadenie: republika

Administratívne usporiadanie: 16 vojvodstiev

Rozloha: 312 685 km²

Počet obyvateľov: 38 800 00

Hlavné mesto: Varšava

Úradný jazyk: poľština

Značnú časť rozlohy štátu, ležiaceho v severovýchodnej časti Strednej Európy zaberá nížina, ktorú vytvoril pevninský ľadovec. Pozostatkami tohoto zaľadnenia je Mazúrska jazerná pahorkatina a Pomoranská jazerná pahorkatina s nespočetným množstvom jazier. Povrch územia sa smerom na juh stupňovite dvíha, pričom najvyššie štíty Karpát presahujú vo Vysokých Tatrách aj 2 000 metrov.

Poľsko má bohaté zdroje nerastných surovín, hlavne draselnú soľ, síru, zinok, meď a čierne uhlie. Tepelné elektrárne vybudované na báze čierneho uhlia, zásobujú elektrickou energiou hutnícku výrobu a na ňu napojené ťažké strojárstvo aj chemický priemysel. Poľsko naďalej úspešne nadväzuje na bohatú tradíciu textilnej výroby, naproti tomu výroba lodí v baltských prístavoch v súčasnosti prežíva krízu.

Z poľnohospodárstva, ktoré je rozšírené na Poľskej nížine, prevláda hlavne rastlinná výroba. Štát však nie je sebestačný a je odkázaný na dovoz potravín. Územia na severe sa vyznačujú chudobnými podzolovými pôdami a oceánskym podnebí. Rozšírili sa tu pasienky, na ktorých sa pasie hovädzí dobytok a významné postavenie zastáva rybolov. Medzi lúkami a pasienkami sa pestuje raž a zemiaky.

Oblúbenými cieľmi cestovného ruchu sú starobylé mestá, lyžiarske a turistické centrá vo Vysokých Tatrách.

Informácie o meste Zielona Góra

Rozloha: 62 km²

Počet obyvateľov: vyše 128 000

Zielona Góra sa nachádza v strede trojuholníka, tvoreného Berlínom, Poznaňou a Wrocławou. Z hľadiska medzinárodného prepojenia má výhodnú polohu - je tu vybudovaná cesta, spájajúca Škandináviu s južnou Európou, ktorá ide od Szczecina cez Zielonú Górrou do Prahy. Okrem toho sa tu stretali historické cesty od východu na západ.

História

Keď gróf Boleslav II. v 13. storočí stratil toto územie a v boji o jeho opätovné získanie sa spojil s Germánmi. Hoci sa týmto krokom stal medzi poľskými kniežatami nepopulárny, práve vďaka nemu do tejto oblasti začali prúdiť nové technológie a pokrok. Počas husitských vojen v 15. storočí sa územie dostalo pod nadvládu Českého kráľovstva, od roku 1740 patrilo pruskému kráľovi Frederickovi II. a 14. februára 1945 bolo mesto okupované sovietskym vojskom. Až v júli toho istého roka sa mestskou autoritou stal poľský primátor.

Zielona Góra sa pýši aj prívlastkom „Mesto vína“. Prvá vinica tu bola založená okolo roku 1214 a v ďalšom období, hlavne 15. storočí tu vinice prekvitali. O štyri storočia neskôr už pokrývali niekoľko stoviek hektárov pôdy. Zielona Góra patrí k najsevernejším oblastiam, kde sa pestuje hrozno.

Kultúra a vzdelanie

Dlhoročná tradícia výroby hrozna prerástla do Sviatkov zberu hrozna, ktoré vyvrcholia oslavami Dní Zielonej Góry. V 50. rokoch 19. storočia mestská rada požiadala pruského kráľa Fredericka Wilhema IV., aby vydal regulu, presne určujúcu dátum, kedy sa majú oslavy konať. Kráľ ho stanovil na 21. september a v tento deň zvony v meste oznamovali začiatok vinobrania. Tradície a umelecké diela s týmto spojené sa nachádzajú v múzeu Lubuského kraja.

Medzi významné kultúrne inštitúcie patrí aj divadlo Lubuski, ktoré sa so svojim širokým repertoárom prezentuje pred publikom nielen v iných poľských, ale aj zahraničných mestách. Vo filharmónii Zielona Góra sa ročne odohrá približne 1700 koncertov a jej meno je veľmi dobre známe i za hranicami Poľska. V roku 1999 sa v meste začalo s výstavbou Hudobného centra Východ - západ. Kultúrne vyžitie poskytuje aj etnografické alebo vojenské múzeum či Agentúra umeleckých výstav. Z podujatí je veľmi populárny medzinárodný folklórny festival, Medzinárodné hudobné stretnutia Východ - západ, rock-and-roll festival alebo džezové stretnutia.

Mesto podporuje vzdelanie, pretože v regióne sú potrební vysoko odborní špecialisti. Vysoká škola inžinierska sa v roku 1996 etablovala na technickú univerzitu a okrem nej mladí ľudia študujú na vysokej škole pedagogickej. Vybrať si môžu aj súkromné lýceum. S 25 tisíc študentmi, navštevujúcimi 25 fakúlt rôzneho zamerania sa Zielona Góra stala akademickým centrom.

Ekonomika

Zielona Góra je s množstvom súkromných a štátnych podnikov, ako aj kvalitnou infraštruktúrou a dopravným spojením sídlom administratívy regiónu. Za posledné roky prešla ekonomickou transformáciou, ktorá zmenila charakter priemyselného centra a vytvorila väčšie podmienky pre poskytovanie rôznych služieb. Vďaka súkromnej sfére, v ktorej našlo uplatnenie veľké množstvo ľudí, sa miera nezamestnanosti drží na pomerne nízkej hranici. V meste sa nachádzajú pobočky takmer všetkých domácich bánk, významné spoločnosti, taktiež tréningové a propagačné inštitúty dôležité pre celý región. Najvýznamnejším priemyselným odvetvím tu je vinohradníctvo a vinárstvo, ako i textilný priemysel.

Turizmus

V centre mesta sa zachovali historické budovy, ktoré spolu s okolitým územím tvoria jedinečný komplex. Priamo v srdci Zielonej Góry sa nachádza **Radnica** v klasicistickom slohu s barokovou kupolou. Pravdepodobné obdobie jej vzniku je 15. storočie. V **kostole sv. Jadwiga** z 13. storočia sa zachoval barokový chór, renesančné prvky a niekoľko barokových náhrobných kameňov. Obdobie stredoveku reprezentujú mestské hradby s **vežou Lazienna**. Celé Staré mesto je bohaté na zachovalé historické budovy, pričom za centrum sa považuje **Tržničné námestie** s budovami z 18. a 19. storočia.

Populárnou medzi domácimi aj turistami je **skleník Palmaria**, kde v pavilóne vznikla reštaurácia. Zielona Góra si udržiava miestne tradície výroby vína, a to nielen symbolickou formou na vrchu Park Winny - do dnešného obdobia sa uchovali domy, jediné svojho druhu v Poľsku, v ktorých sa spracovávalo hrozno. Predpokladá sa, že začiatkom 19. storočia tu bolo 726 takýchto zväčša drevených budov, slúžiacich na uschovanie výbavy na pestovanie hrozna a výrobu vína.